



JUDr. ZUZANA STAVROVSKÁ

komisárka pre osoby
so zdravotným postihnutím

Naša zn. KZP/PO/0731/2023/05R
V Bratislave, 1. júla 2025
Vybavuje: JUDr. Eva Domoráková Arnoldová
eva.arnoldova@komisar.sk
Tel. č.: 0907 942 311

Mesto Trenčín
Mgr. Richard Rybníček
primátor
Mierové námestie 1/2
911 64 Trenčín

Vec: Podnet na prehodnotenie Všeobecne záväzného nariadenia č. 10/2016 o dočasnom parkovaní motorových vozidiel na vymedzených úsekoch miestnych komunikácií na území mesta Trenčín

Vážený pán primátor,

dovoľujem si Vás osloviť v súvislosti so schváleným znením Všeobecne záväzného nariadenia č. 10/2016 o dočasnom parkovaní motorových vozidiel na vymedzených úsekoch miestnych komunikácií na území mesta Trenčín, upravujúceho parkovanie osôb s ťažkým zdravotným postihnutím v meste Trenčín.

Ako komisárka pre osoby so zdravotným postihnutím posudzujem viacero podnetov, v ktorých osoby so zdravotným postihnutím namietajú, že podľa schválených **pravidiel už nemôžu zaparkovať na hociktorom parkovacom mieste bezplatne**. Taktiež ma upozornili na to, že podľa nových pravidiel v prípade, ak **má osoba s ŤZP vyhradené parkovacie miesto, parkovaciu kartu so zľavou po dobu trvania vyhradenia parkovacieho miesta nie je možné vydať**. Sťažujú sa, že je pre nich finančne náročné zakúpiť si rezidentskú parkovaciu kartu v sume 200 Eur/rok.

Ďalej namietajú stanovenú podmienku, podľa ktorej môže zľavnenú parkovaciu kartu získať iba rezident, ktorý preukáže, že je:

- držiteľom parkovacieho preukazu fyzickej osoby s ŤZP a zároveň vlastníkom alebo držiteľom motorového vozidla, na ktorého evidenčné číslo žiada vydať parkovaciu kartu alebo
- zákonným zástupcom fyzickej osoby s ŤZP, ktorá má vydaný parkovací preukaz a súčasne má rezident s touto osobou trvalý pobyt v rovnakom byte, pričom je vlastníkom alebo držiteľom motorového vozidla, na ktorého evidenčné číslo žiada vydať parkovaciu kartu.

Takto stanovené podmienky nezohľadňujú situáciu, kedy držiteľ parkovacieho preukazu (napr. rodič) žije v spoločnej domácnosti so svojím rodinným príslušníkom (napr. synom/dcérkou), prípadne ak držiteľ parkovacieho preukazu žije v spoločnej domácnosti s partnerkou/partnerom, ktorý je vlastníkom alebo držiteľom motorového vozidla.

Osoby so zdravotným postihnutím tiež namietajú, že pre vozidlo, v ktorom sa prepravuje fyzická osoba s ŤZP, ktorá je držiteľom parkovacieho preukazu, má vodič **nárok na zľavu zo základnej sadzby parkovného vo výške 100 % najviac na 3 hodiny/deň/parkovací preukaz. Časové obmedzenie bezplatného parkovania tri hodiny denne nie je dostatočné**. Osoby so zdravotným postihnutím často navštevujú zariadenia sociálnych služieb, rehabilitácie, lekárov, rodinu, spoločenské podujatia, čo predstavuje **denne viac ako tri hodiny**.

Osoby so zdravotným postihnutím ma tiež upozornili na to, že **zasielanie SMS na uplatnenie bezplatného parkovania** spôsobuje problém niektorým osobám, ktoré majú **obmedzené schopnosti jemnej a motoriky** a ktoré **nie sú schopné manipulovať s komunikačnými technológiami na požadovanej úrovni**, vrátane seniorov.

Podľa ustanovenia § 8 ods. 1 zákona č. 176/2015 Z. z. o komisárovi pre deti a komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o komisárovi“) sa komisár pre osoby so zdravotným postihnutím podieľa na ochrane práv osôb so zdravotným postihnutím podporou a presadzovaním práv priznaných osobe so zdravotným postihnutím medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná.

Citované ustanovenie odkazuje na **Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím** (ďalej len „Dohovor“), publikovaný v Zbierke zákonov pod č. 317/2010 Z. z. a **Opčný protokol** k Dohovoru, publikovaný v Zbierke zákonov pod č. 318/2010 Z. z.. Dohovor je pre Slovenskú republiku **záväzný dňom 25. júna 2010** a podľa Článku 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky **má prednosť pred zákonmi** Slovenskej republiky.

Podľa ustanovenia § 9 ods. 1 zákona o komisárovi, **pôsobnosť komisára pre osoby so zdravotným postihnutím sa vzťahuje na**

- a) orgány verejnej správy, ktorými na účely tohto zákona sú
 1. orgány štátnej správy,
 2. orgány územnej samosprávy,
 3. právnické osoby a fyzické osoby, ktoré podľa osobitného predpisu zasahujú do práv a povinností fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy,
- b) právnické osoby a fyzické osoby – podnikateľov neuvedené v písmene a).

Listom zo dňa 10. januára 2024 som Vás požiadala o predloženie písomného stanoviska k novým pravidlám parkovania pre osoby s ŤZP.

V písomnom stanovisku zo dňa 8. februára 2024 ste uviedli nasledovné skutočnosti:

Poslanci Mestského zastupiteľstva mesta Trenčín dňa 26. septembra 2023 schválili Všeobecne záväzné nariadenie č. 29/2023, ktorým sa mení a dopĺňa Všeobecne záväzné nariadenie č. 10/2016 o dočasnom parkovaní motorových vozidiel na vymedzených úsekoch miestnych komunikácií na území mesta Trenčín (ďalej len „VZN o dočasnom parkovaní“). Predmetnou novelou VZN o dočasnom parkovaní došlo okrem iného aj **k zmene podmienok bezplatného parkovania pre osoby s ŤZP**.

Podľa **pôvodného znenia Článku 6 VZN o dočasnom parkovaní** boli od úhrady parkovného **oslobodené motorové vozidlá, v ktorých je prepravovaná fyzická osoba s ŤZP, ktorá je zároveň držiteľom parkovacieho preukazu fyzickej osoby s ŤZP**. Uvedené oslobodenie od úhrady parkovného sa **vzťahovalo na všetky parkovacie miesta v parkovacej zóne, teda nie iba na parkovacie miesta určené dopravným značením pre osoby s ŤZP** za splnenia podmienky, že sa v čase parkovania vozidlo používalo na prepravu osoby s ŤZP.

Oslobodenie od úhrady parkovného platilo na území mesta Trenčín od zavedenia regulácie parkovania v roku 2017. V písomnom stanovisku ste uviedli, že uvedené opatrenie nevedlo k zlepšeniu podmienok pre držiteľov parkovacieho preukazu. Keďže vozidlá označené parkovacím preukazom mohli stáť na ktoromkoľvek mieste, neboli vodiči motivovaní využívať vyhradené parkovacie miesta a tieto miesta zostávali často neobsadené. Taktiež mesto neevidovalo žiadne žiadosti na vyznačenie nových vyhradených parkovacích miest pre držiteľov parkovacieho preukazu.

Novelou VZN o dočasnom parkovaní došlo k úprave podmienok parkovania vozidiel, v ktorých sa prepravujú osoby s ŤZP, ktoré sú zároveň držiteľmi parkovacieho preukazu nasledovne:

1. **Od úhrady parkovného sú oslobodené** motorové vozidlá, v ktorých je prepravovaná fyzická osoba s ŤZP, ktorá je zároveň držiteľom parkovacieho preukazu, počas parkovania na **všeobecne vyhradených parkovacích miestach** pre vozidlá prepravujúce osoby s ŤZP.
2. Osobám s ŤZP, ktoré sú držiteľmi parkovacieho preukazu, je poskytnutá **zľava – bezplatné parkovanie 3 hodiny/deň/parkovací preukaz**. Zľava sa uplatňuje zaslaním **bezplatnej SMS vždy na 1 hodinu**. Súčasťou SMS je aj číslo parkovacieho preukazu, ktorým musí byť vozidlo riadne označené.
3. Držitelia parkovacích preukazov môžu naďalej **požiadať o vyhradenie parkovacieho miesta** pre konkrétneho držiteľa parkovacieho preukazu.
4. **Ak je osoba s ŤZP rezidentom**, môže si zakúpiť **zľavnenú parkovaciu kartu** špecifikovanú v Článku 7 ods. 1 písm. j) až n) VZN o dočasnom parkovaní v pásme, kde má trvalý pobyt, parkovaciu kartu platnú v pásme a na dlhodobých parkoviskách, parkovaciu kartu platnú na dlhodobých parkoviskách alebo celomestskú parkovaciu kartu. Táto parkovacia karta je **o 90 % lacnejšia ako rezidentská karta**. Vydaná môže byť **iba jedna parkovacia karta na jeden parkovací preukaz osoby s ŤZP na jeden byt**, v ktorom má osoba s ŤZP trvalý pobyt. Parkovacia karta je vydávaná na jedno evidenčné číslo motorového vozidla a **nie je prenosná na iné motorové vozidlo**.

Aj po novele VZN o dočasnom parkovaní zostala nedotknutá možnosť držiteľov parkovacích preukazov požiadať o vyhradenie parkovacieho miesta. Mesto Trenčín má záujem navyšovať počet vyhradených parkovacích miest. Z parkovacích miest vyhradených pre konkrétnych držiteľov parkovacích preukazov po ich zrušení zriaďuje všeobecné vyhradené parkovacie miesta, ktoré môže využívať ktorýkoľvek držiteľ parkovacieho preukazu. Zároveň mesto hľadá možnosti vyznačenia ďalších vyhradených parkovacích miest.

Vyhradenie parkovacieho miesta pre konkrétneho držiteľa je osobitným užívaním verejného priestranstva a podľa Všeobecne záväzného nariadenia č. 14/2013 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne a drobné stavebné odpady podlieha dani za užívanie verejného priestranstva. Sadza dane je 0,45 Eur/m²/deň. Výmera parkovacieho miesta je cca 12 m². Daň za vyhradenie parkovacieho miesta je 1.971 Eur/rok.

Podľa Článku 18 ods. 1 písm. b) Všeobecne záväzného nariadenia č. 14/2013 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne a drobné stavebné odpady sú od miestnej dane **oslobodení držiteľia preukazu fyzickej osoby s ŤZP, ktorých vozidlá sú označené parkovacím preukazom**. Mesto Trenčín tak každoročne poskytuje **oslobodenie od dane vo výške 100 % tým osobám s ŤZP, ktoré majú vyhradené parkovacie miesto**. Zároveň mesto Trenčín zabezpečuje **osadenie dopravného značenia a jeho obnovu na vyhradených parkovacích miestach na vlastné náklady**, čo predstavuje sumu cez 200 Eur na jedno vyhradené parkovacie miesto.

Podľa Vášho názoru, **vyhradením parkovacieho miesta držiteľ parkovacieho preukazu získava oveľa vyššiu výhodu oproti zakúpeniu zľavnenej parkovacej karty**. Preto je na zvážení každého držiteľa parkovacieho preukazu, či je pre neho výhodnejšie zakúpiť si celomestskú parkovaciu kartu so zľavou pre osobu s ŤZP alebo či požiada o vyhradenie parkovacieho miesta v mieste jeho bydliska, prípadne navrhne mestu lokalitu, kde by mohli byť vyhradené verejné parkovacie miesta pre osoby s ŤZP. Pre osoby s ŤZP, ktoré vykonávajú v priebehu dňa viacero aktivít, je riešením **zakúpenie zľavnenej parkovacej karty, ktorá im umožní parkovať kdekoľvek v parkovacej zóne**.

Podľa ustanovenia Článku 1 Dohovoru primárnym cieľom Dohovoru je presadzovať, chrániť a zabezpečovať plné a rovnaké využívanie všetkých ľudských práv a základných slobôd všetkými osobami so zdravotným postihnutím a podporovať úctu k ich prirodzenej dôstojnosti.

Pri napĺňaní základných ľudských práv je **prístupnosť vo všetkých oblastiach spoločenského života** nevyhnutnou podmienkou integrácie osôb so zdravotným postihnutím do spoločnosti. Zaručuje, aby osoby so zdravotným postihnutím, rovnako ako iné osoby, mali prístup k fyzickému a sociálnemu prostrediu v rámci všetkých oblastí života spoločnosti.

Požiadavka prístupnosti pre osoby so zdravotným postihnutím vyplýva z ustanovenia **Článku 9 Dohovoru**.

Tento článok zaväzuje zmluvné strany (teda aj Slovenskú republiku) prijať príslušné opatrenia, ktoré zabezpečia osobám so zdravotným postihnutím na rovnakom základe s ostatnými **prístup k fyzickému prostrediu, k doprave, k informáciám a komunikácii, vrátane informačných a komunikačných technológií a systémov**, ako aj **k ďalším prostriedkom a službám dostupným alebo poskytovaným verejnosti**.

Uvedené opatrenia zahŕňajú identifikáciu a **odstraňovanie prekážok a bariér brániacich prístupnosti a vzťahujú sa**, okrem iného, na **budovy, cesty**, dopravné a iné vnútorné a vonkajšie zariadenia, vrátane škôl, **obytných budov**, zdravotníckych zariadení a pracovísk, ako aj **na informačné, komunikačné a iné služby**, vrátane elektronických a pohotovostných služieb. Ich cieľom je umožniť osobám so zdravotným postihnutím, aby mohli žiť nezávislým spôsobom života.

Podľa Článku 9 ods. 2 Dohovoru sa zmluvné strany zaviazali prijať príslušné opatrenia na:

- vypracovanie, vyhlásenie a kontrolu dodržiavania minimálnych noriem a pravidiel na **zabezpečenie prístupnosti** zariadení a **služieb** dostupných alebo poskytovaných verejnosti;
- zabezpečenie toho, aby súkromné subjekty, ktoré poskytujú zariadenia a **služby** dostupné alebo poskytované verejnosti, **zohľadňovali všetky aspekty prístupnosti** pre osoby so zdravotným postihnutím;
- podporovanie ďalších primeraných foriem asistencie a podpory pre osoby so zdravotným postihnutím s cieľom zabezpečiť ich prístup k informáciám;
- podporovanie **prístupu osôb so zdravotným postihnutím k novým informačným a komunikačným technológiám** a systémom vrátane internetu;
- podporovanie navrhovania, vývoja, výroby a distribúcie **prístupných informačných a komunikačných technológií a systémov** už v začiatkovej fáze tak, aby sa tieto technológie a systémy stali prístupnými pri minimálnych nákladoch.

Právo na prístup k informáciám zaručuje osobám so zdravotným postihnutím Článok 21 Dohovoru.

Podľa uvedeného Článku Dohovoru sú zmluvné strany **povinné prijať všetky príslušné opatrenia**, ktorými zabezpečia, aby osoby so zdravotným postihnutím mohli uplatňovať právo na slobodu prejavu a presvedčenia vrátane slobody **vyhladávať, prijímať**

a šíriť informácie a myšlienky na rovnakom základe s ostatnými, a to prostredníctvom **všetkých foriem komunikácie podľa vlastného výberu**, a to aj tým, že:

- a) osobám so zdravotným postihnutím **budú poskytovať informácie** určené širokej verejnosti **v prístupných formátoch a technológiách** vhodných pre rôzne druhy zdravotného postihnutia, a to včas a bez dodatočných nákladov;
- b) budú akceptovať a umožnia osobám so zdravotným postihnutím **používať** posunkové jazyky, Braillovo písmo, augmentatívnu a alternatívnu komunikáciu, ako aj **d ďalšie prístupné prostriedky, spôsoby a formáty komunikácie podľa ich vlastného výberu** v oficiálnej komunikácii;
- c) budú vyžadovať od súkromných subjektov, ktoré poskytujú služby širokej verejnosti okrem iného aj prostredníctvom internetu, aby osobám so zdravotným postihnutím poskytovali **informácie a služby v prístupných a použiteľných formátoch**;
- d) budú nabádať prostriedky masovej komunikácie vrátane poskytovateľov informácií cez internet, aby svoje služby sprístupnili osobám so zdravotným postihnutím.

Osoby so zdravotným postihnutím **teda majú právo** na to, aby sa im **poskytovali informácie a služby v prístupných a použiteľných formátoch**, a aby sa s nimi **komunikovalo spôsobmi, formátmi a prostriedkami**, ktoré sú pre ne prístupné a zrozumiteľné, a to podľa ich vlastného výberu.

Podľa Článku 2 Dohovoru „komunikácia“ je jazyk, zobrazenie textu, Braillovo písmo, taktilná komunikácia, zväčšené písmo, prístupné multimédiá, ako aj písané, zvukové, jazykovo jednoduché, predčítavané, augmentatívne a ďalšie alternatívne spôsoby, prostriedky a formáty komunikácie vrátane **prístupných informačných a komunikačných technológií**.

„Primerané úpravy“ sú **nevyhnutné a adekvátne zmeny a prispôsobenie**, ktoré nepredstavujú neúmerné alebo nadmerné zaťaženie a ktoré sa robia, ak si to vyžaduje konkrétny prípad, **s cieľom zabezpečiť osobám so zdravotným postihnutím využívanie alebo uplatňovanie všetkých ľudských práv a základných slobôd na rovnakom základe s ostatnými**.

Podľa § 58 ods. 2 vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 532/2002 Z. z., ktorá stanovuje podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie, na vyznačenej odstavnej a parkovacej ploche pre osobné motorové vozidlá **musia byť vyhradené 4 % stojísk, najmenej však jedno stojisko pre vozidlo osoby s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie a musí byť umiestnené najbližšie k vchodu do príslušnej stavby**.

Problematiku parkovania je potrebné riešiť veľmi citlivo vo vzťahu k určitým skupinám znevýhodnených obyvateľov mesta, medzi ktoré patria **aj osoby so zdravotným postihnutím**.

Oceňujem, že mesto Trenčín poskytuje **oslobodenie od dane za užívanie verejného priestranstva vo výške 100 %** tým osobám s ŤZP, ktoré majú **vyhradené parkovacie miesto a zároveň zabezpečuje osadenie dopravného značenia a jeho obnovu na vyhradených parkovacích miestach na vlastné náklady**.

Od roku 2017 platilo na území mesta Trenčín oslobodenie od úhrady parkovného, ktoré sa vzťahovalo na motorové vozidlá, v ktorých je prepravovaná fyzická osoba s ŤZP, ktorá je zároveň držiteľom parkovacieho preukazu fyzickej osoby s ŤZP. Novelizované znenie VZN o dočasnom parkovaní, ktoré umožňuje jednu výhodu – parkovaciu kartu s 90 % zľavou, odobratím druhej výhody – vyhradeného parkovacieho miesta pred bytovým domom, považujem za úpravu, ktorá zhoršuje podmienky parkovania obyvateľov mesta Trenčín so zdravotným postihnutím.

V prípade, ak má osoba s ŤZP vyhradené parkovacie miesto pred bytovým domom, parkovaciu kartu so zľavou po dobu trvania vyhradenia parkovacieho miesta nie je možné vydať. V takom prípade musia osoby s ŤZP za parkovanie platiť parkovné, čím dochádza k zhoršeniu ich finančnej situácie a k ohrozovaniu práva na primeranú životnú úroveň a sociálnu ochranu, ktoré osobám so zdravotným postihnutím garantuje Článok 28 Dohovoru. Osoby so zdravotným postihnutím často navštevujú zariadenia sociálnych služieb, rehabilitácie, lekárov, rodinu, spoločenské podujatia, čo predstavuje denne viac ako 3 hodiny. Stanovené časové obmedzenie bezplatného parkovania tri hodiny denne nie je pre osoby so zdravotným postihnutím dostatočné a nezodpovedá potrebám osôb so zdravotným postihnutím.

Je potrebné mať tiež na zreteli Článok 9 Dohovoru – Právo na prístupnosť, podľa ktorého majú mať osoby so zdravotným postihnutím zabezpečenú dostupnosť k fyzickému prostrediu, doprave a ďalším službám.

Na základe vyššie uvedených skutočností si Vám dovoľujem odporučiť, aby poslanci Mestského zastupiteľstva mesta Trenčín **na najbližšom zasadnutí Mestského zastupiteľstva mesta Trenčín** prehodnotili príslušné ustanovenia VZN o dočasnom parkovaní a ich zmenu tak, aby:

1. osobám s ŤZP, ktoré majú vyhradené parkovacie miesto, bolo možné vydať parkovaciu kartu so zľavou aj po dobu trvania vyhradenia parkovacieho miesta,
2. zľavnenú parkovaciu kartu bolo možné vydať aj rodinným príslušníkom alebo členom spoločnej domácnosti držiteľov parkovacieho preukazu (napr. rodičom, ktorí žijú v spoločnej domácnosti so svojím synom/dcérkou, prípadne ak držiteľ parkovacieho preukazu žije v spoločnej domácnosti s partnerkou/partnerom, ktorý je vlastníkom alebo držiteľom motorového vozidla),
3. osoby s ŤZP mali nárok na zľavu zo základnej sadzby parkovného vo výške 100 % viac ako 3 hodiny/deň/parkovací preukaz,
4. osoby so zdravotným postihnutím mohli uplatniť zľavu na bezplatné parkovanie aj iným vhodným alternatívnym spôsobom ako zaslaním SMS.

Zároveň si Vás dovoľujem požiadať, aby ste ma **v termíne do 30. septembra 2025** písomne informovali o výsledku prerokovania VZN o dočasnom parkovaní.

S úctou

JUDr. Zuzana Stavrovská
komisárka pre osoby zdravotným postihnutím